

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/144968,Wreczenie-Krzyza-Wolnosci-i-Solidarnosci-dzialaczom-opozycji-Wroclaw-9-czerwca-2.html>
2022-01-22, 11:58

Wręczenie Krzyża Wolności i Solidarności działaczom opozycji - Wrocław, 9 czerwca 2021

W środę 9 czerwca, o godz. 17:00 w Sali Wielkiej Ratusza we Wrocławiu odbyła się uroczystość udekorowania Krzyżem Wolności i Solidarności zasłużonych opozycjonistów z okresu PRL. Wręczył je w imieniu Prezydenta RP prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek.

Krzyż Wolności i Solidarności przyznany przez Prezydenta RP jest znakiem wdzięczności państwa polskiego za zmagania z systemem komunistycznym przed 1989 rokiem. Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności zgromadziła niemal 30 dawnych opozycjonistów. Prezes IPN dr Jarosław Szarek podziękował im za niezłomną postawę, którą prezentowali w latach 80. XX wieku. Wśród dziś odznaczonych znaleźli się ci, którzy systemowi powiedzieli NIE już w roku 1968 czy w latach 70. Później wszyscy spotkali się latem 1980 r. w sierpniu.

Nawiązując do zakończonej chwilę wcześniej uroczystości wręczenia Nagród IPN „Świadek Historii” prezes IPN przywołał jednego z laureatów nagrody za rok 2020 – niedawno zmarłego ks. Stanisława Orzechowskiego, którego pamięta zapewne każdy z dawnych wrocławskich opozycjonistów. Ten kapelan „Solidarności” był wśród strajkujących kierowców MPK w sierpniu 1980 roku, był z głodującymi kolejarzami jesienią 1980 r. To w zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej odprawił dla strajkujących pierwszą mszę św. i to wtedy powiedział pamiętne słowa: po co tu przyszliście? Jeżeli przyszliście po to, żeby kiełbasa była tańsza, i więcej chleba, to mnie tu nie ma. Wierzę, że nie po to tu przyszliście i dlatego tu jestem.

Dr Jarosław Szarek przypomniał siłę wrocławskiej i dolnośląskiej „Solidarności” – zarówno tej legalnie działającej, jak i tej, która później musiała zejść do podziemia. Wskazał na Wrocław, jako na miejsce wielu niezależnych inicjatyw. To tu powstała Solidarność Walcząca, to tu powstała Pomarańczowa Alternatywa, to Wrocław był kolebką Solidarności Polsko-Czechosłowacką, zakopującą koleiny, które wyżłobiły polskie czołgi tłumiące Praską Wiosnę.

W latach 80. na niepokorny Wrocław patrzyli wszyscy ci, którzy marzyli o wolnej Polsce, marzyli o powrocie „Solidarności”.

– dr Jarosław Szarek

Prezes IPN dr Jarosław Szarek dziękuje dawnym opozycjonistom za ich postawę.

Region dolnośląski „Solidarności” liczył 900 tys. członków. Ale gdy przyszedł czas próby po 13 grudnia, to już tak wielu Was nie było, ale wystarczająco dużo, żeby patrzyła na Was z uznaniem cała Polska – powiedział prezes Jarosław Szarek.

Biogramy odznaczonych znajdują się pod galerią zdjęć.

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Wręczenie Krzyży
Wolności i Solidarności
działaczom opozycji

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Przekazanie
pośmiertnie
przyznanego Krzyża
Wolności i Solidarności.

Odznaczeni Krzyżem
Wolności i Solidarności.

W imieniu odznaczonych głos zabrał Mirosław Jasiński, działacz NZS i Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. Podziękował prezesowi Instytutu Pamięi Narodowej i jego pracownikom za wysiłek włożony zarówno w popularyzację historii najnowszej, jak i w przygotowanie tej uroczystości.

W imieniu
odznaczonych głos
zabrał Mirosław
Jasiński.

Uroczystość poprowadził dr hab. Tomasz Balbus, naczelnik Oddziałowego Archiwum IPN we Wrocławiu.

Biogramy uhonorowanych:

1. Ryszard Marian Bąk

Ryszard Bąk, jako pracownik Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego we Wrocławiu (ZNTK), był współzałożycielem Komisji Strajkowej ZNTK oraz Związków Zawodowych „Solidarność”. Od września 1980 r. pełnił funkcję vice-przewodniczącego Komisji Strajkowej, a od września 1980 r. do stycznia 1981 r., skarbnika Komitetu Założycielskiego. Ryszard Bąk w lipcu 1980 r. uczestniczył w strajku na terenie ZNTK. Od 26 do 31 sierpnia 1980 r. został członkiem Komitetu Strajkowego. W dniach 13-15 grudnia 1981 r. był współorganizatorem strajku okupacyjnego, za co został zatrzymany więziony w Areszcie Śledczym we Wrocławiu. 17 grudnia 1981 r. został internowany i skierowany do Ośrodka Odosobnienia w Zakładzie Karnym w Nysie. Zwolniony na mocy decyzji z 26 lutego 1982 r. Ryszard Bąk został ponownie internowany w dniach od 6 listopada do 1 grudnia 1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Zakładzie Karnym w Strzelinie. W latach 1982-1983 Ryszard Bąk uczestniczył w manifestacjach i walkach ulicznych. W latach 1982-1984 został członkiem Tajnej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w ZNTK we Wrocławiu. W latach 1982-1984 Ryszard Bąk był wielokrotnie zatrzymywany na 48 godzin i przesłuchiwany oraz poddawany rewizjom. W latach 1982-1985 prowadził drukarnię na potrzeby KRS Dolny Śląsk oraz ZNTK. Ponadto zajmował się też kolportażem nielegalnych wydawnictw (ulotki, książki, czasopisma) na terenie zakładu pracy. Był również współzałożycielem, drukarzem i redaktorem podziemnego pisma „Iskierka”. Drukował także wiele innych tytułów wrocławskich pism podziemnych np.: „Z Dnia na Dzień”, „Jutrzeńka” czy „Solidarność Walcząca”. Ryszard Bąk uczestniczył też w zbiórkach pieniężnych na cele związkowe oraz na pomoc dla osób represjonowanych i ich rodzin. W 1985 r. został zmuszony

do wyjazdu do RFN, jednak wrócił rok później i dalej kontynuował działalność opozycyjną aż do 1989 r.

2. Tytus Henryk Czartoryski

Tytus Czartoryski był działaczem podziemnych struktur NSZZ RI „Solidarność” na terenie województwa wrocławskiego. Za swoją działalność został internowany w okresie od 15 grudnia 1981 r. do 16 stycznia 1982 r. w Zakładzie Karnym w Grodkowie.

3. Andrzej Stanisław Czerniak

Andrzej Czerniak w latach osiemdziesiątych XX w. pracował w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego we Wrocławiu. Od 26 do 31 sierpnia 1980 r. był uczestnikiem strajku na terenie ZNTK. Po wprowadzeniu stanu wojennego od 13 do 15 grudnia 1981 r. był współorganizatorem i uczestnikiem strajku okupacyjnego na terenie zakładu pracy. W latach 1982–1983 uczestniczył w demonstracjach ulicznych na terenie miasta Wrocławia (m.in. 31 sierpnia 1982 r.) oraz w mszach św. za Ojczyznę, po których razem z współpracownikami z ZNTK przy mostach Pomorskich we Wrocławiu, przeprowadzał akcje sabotażowe. W latach 1982–1987 Andrzej Czerniak był działaczem Tajnej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w ZNTK; zbierał składki na działalność opozycyjną oraz zajmował się kolportażem ulotek i podziemnych pism tj. „Z Dnia na Dzień” czy „Iskierka”, a od przełomu stycznia i lutego do początku listopada 1982 r. pełnił funkcję łącznika TKZ z Regionalnym Komitetem Strajkowym NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną Andrzej Czerniak, od 5 listopada 1982 r. do 2 lutego 1983 r., został represyjnie powołany do Wojskowego Obozu Specjalnego w Głogowie. W latach 1982–1987 dokonywano wielokrotnych rewizji mieszkania a Andrzeja Czerniaka, np. 15 kwietnia 1984 r. dokonano przeszukania mieszkania i odnaleziono w nim nielegalne wydawnictwa. Andrzej Czerniak był również wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany

4. Jerzy Dul

Jerzy Dul po wprowadzeniu stanu wojennego był aktywnym członkiem Tajnej Komisji Związkowej „Solidarność” Kolejarzy Węzła Wrocław. Zajmował się kolportażem podziemnych czasopism i umieszczaniem nielegalnych napisów na murach i wagonach kolejowych. W związku z prowadzoną działalnością został dnia 21 sierpnia 1983 r. zatrzymany i aresztowany na 3 miesiące. Następnie wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego został 25 października 1982 r. skazany na rok pozbawienia wolności. Przebywał w Areszcie Śledczym we Wrocławiu i w Zakładzie Karnym w Strzelinie. 14 marca 1983 r. decyzją Rady Państwa został ułaskawiony. Jerzy Dul działalność podziemną kontynuował do roku 1989. Redagował oraz kolportował pismo „Wolna Droga. Pismo NSZZ „Solidarność” Kolejarzy Okręgu Wrocław. Ponadto angażował się w działalność Duszpasterstwa Ludzi Pracy.

5. Marek Girulski

Marek Girulski w latach 1982–1985 aktywnie działał w strukturach podziemnego Radia RKS NSZZ „Solidarność”. Był lektorem wszystkich wyemitowanych audycji, uczestniczył w

przygotowaniach słuchowisk oraz zajmował się montażem nadajników na dachach budynków. Brał również udział w instalacji tub nadających audycje na ulicach Wrocławia.

6. Mirosław Jasiński

Mirosław Jasiński w działalność opozycyjną zaangażował się będąc studentem Uniwersytetu Wrocławskiego. Od 1980 r. należał do Niezależnego Związku Studentów, był organizatorem strajków studenckich. Po wprowadzeniu stanu wojennego przebywał w ukryciu. W 1982 r. współtworzył „Solidarność Polsko-Czechosłowacką”. Organizował tajne spotkania opozycjonistów z Polski i Czechosłowacji oraz przerzut podziemnych druków przez granicę. W latach 1982–1984 działał w Akademickim Ruchu Oporu, w ramach którego drukował i kolportował nielegalne wydawnictwa m.in. „Biblioteka ARO”, „Replika”. W 1987 r. wszedł w skład Regionalnej Komisji Wykonawczej „Solidarność” Dolny Śląsk. W związku z prowadzoną działalnością Mirosław Jasiński był dwukrotnie karany karą grzywny przez kolegia ds. wykroczeń, a w 1987 r. otrzymał zastrzeżenie wyjazdów za granicę na okres dwóch lat.

7. Tadeusz Józków

Tadeusz Józków od 1980 r. był członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Miliczu. Po wprowadzeniu stanu wojennego w latach 1981-1985 działał aktywnie w podziemnych strukturach Związku w tym mieście. W jego mieszkaniu odbywały się konspiracyjne spotkania członków „Solidarności”, w tym czasie Tadeusz Józków pełnił także funkcję skarbnika milickiego podziemia. W 1989 r. został wybrany przewodniczącym Komisji Zakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” w Zespole Szkół Zawodowych w Miliczu.

8. Piotr Kolbusz

Piotr Kolbusz czynienie angażował się w działalność opozycyjną. W 1980 r. jako uczeń III Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu został założycielem Uczniowskiego Komitetu Odnowy Społecznej oraz redaktorem czasopisma UKOSem. Od roku 1981 należał do Niezależnego Zrzeszenia Studentów, aktywnie uczestniczył w strajku studenckim w listopadzie 1981 r., a także redagował studenckie pismo „Co dalej?”. W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną 2 marca 1982 r. został internowany i do 25 maja 1982 r. przebywał w Ośrodku Odosobnienia w Nysie. Po zwolnieniu z internowania kontynuował współpracę z NZS-em. W roku 1985 otrzymał zastrzeżenie wyjazdów za granicę na okres dwóch lat.

9. Ireneusz Kramarczyk

Ireneusz Kramarczyk od czerwca 1982 r. do sierpnia 1984 r. współpracował z podziemną „Solidarnością” na terenie Wrocławia. Kolportował nielegalne czasopisma wydawane przez Regionalny Komitet Strajkowy Dolny Śląsk oraz Solidarność Walcząca. Współorganizował sieć kolportażową na terenie zakładów pracy. W związku z posiadaniem podziemnych wydawnictw został 2 sierpnia 1984 r. zatrzymany, a następnie wyrokiem Sądu Rejonowego we Wrocławiu skazany na rok pozbawienia wolności z zawieszeniem wykonania kary na dwa lata oraz karę

grzywny.

10. Teresa Krusińska

Teresa Krusińska w latach 1982–1990 była zaangażowana w działalność podziemną. Zajmowała się m.in. kolportażem nielegalnej prasy. Od roku 1983 należała do „Solidarności Walczącej”. Współtworzyła Radio „SW”, pełniła tam funkcje redaktora, autora audycji oraz spikera.

11. Elżbieta Lipka

Elżbieta Lipka była zatrudniona jako pracownik archiwum przy Politechnice Wrocławskiej. W latach 1981–1989 zaangażowała się w działalność podziemną na terenie miejsca pracy. We współpracy z Tajną Komisją Uczelnianą gromadziła i przechowywała w archiwum nielegalną prasę i wydawnictwa drugiego obiegu oraz organizowała pomoc dla osób aresztowanych i represjonowanych.

12. Jerzy Luźniak

Jerzy Luźniak w latach 1981–1989 był zaangażowany we współpracę z podziemną Solidarnością na terenie Wrocławia. Brał udział w nielegalnych manifestacjach oraz kolportował podziemną prasę. Ponadto współorganizował strajki na terenie zakładów pracy.

13. Wojciech Machnicki

Wojciech Machnicki był działaczem podziemnych struktur NSZZ RI „Solidarność” na terenie województwa wrocławskiego. Za swoją działalność został internowany, w okresie od 5 stycznia 1982 r. do 8 maja 1982 r., przebywał w Ośrodku Odosobnienia przy Zakładzie Karnym w Nysie. W 1984 r. był współzałożycielem stowarzyszenia pod nazwą „Grupa niezależnych działaczy społeczno-politycznych w Bielawie, woj. Wałbrzyskie”. Po wznowieniu działalności przez Zarząd NSZZ RI „Solidarność” województwa wrocławskiego w dniu 18 września 1988 r., Wojciech Machnicki został jego aktywnym członkiem.

14. Józef Mielnik

Józef Mielnik czynnie działał w opozycji antykomunistycznej. W latach 1982–1989 był działaczem podziemnej Solidarności oraz Niezależnego Zrzeszenia Studentów, gdzie zajmował się głównie kolportażem, ulotek, gazetek, znaczków pocztowych oraz wydawnictw drugiego obiegu na Uniwersytecie Wrocławskim. Ponadto współpracował z członkami Solidarności Walczącej. Na podstawie oświadczeń świadków wynika, że Józef Mielnik był ofiarą represji ze strony Służb Bezpieczeństwa (zatrzymania, rewizje mieszkania, nękanie rodziców).

15. Leszek Mrozowski

Leszek Mrozowski po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał aktywnej działalności w strukturach zdelegalizowanym NSZZ „Solidarność” przy PZL Hydraul we Wrocławiu. W swoim

mieszkańcu utworzył skrzynkę kontaktową RKS na Psie Pole. Poprzez tę skrzynkę przekazywał i odbierał prasę podziemną, korespondencję i paczki dla RKS. Za swoją działalność opozycyjną został internowany w dniu 9 listopada 1982 r. Sąd Rejonowy we Wrocławiu uchylił 19 stycznia 1983 r. areszt lecz postanowienie to uchylił Sąd Wojewódzki we Wrocławiu (IV Kz.17/83) 3 lutego 1983 r. w skutek czego Leszek Mrozowski został ponownie tymczasowo aresztowany, następnie 24 lutego 1983 r. osadzony w Areszcie Śledczym we Wrocławiu. Postanowieniem z 26 kwietnia 1983 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej skazał Leszka Mrozowskiego na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zawieszeniem wykonania kary na 4 lata. Leszka Mrozowskiego zwolniono 26 kwietnia 1983 r. na mocy Postanowienia tegoż Sądu. Po wyjściu na wolność kontynuował działalność konspiracyjną do 1989 r.

16. Donata Zofia Muszyńska

Donata Muszyńska w latach 1981-1989 była jednym z członków NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej. Zajmowała się kolportażem materiałów bezdebitowych, dostarczała informacje do czasopisma „Z Dnia na Dzień”, współtworzyła kolportaż pism drugiego obiegu. Ponadto pomagała materialnie osobom prześladowanym oraz współorganizowała spotkania m.in. Regionalnego Komitetu Strajkowego. Pełniła także funkcje łączniczki między wewnętrznymi strukturami „Solidarności” na Politechnice Wrocławskiej a Regionalnym Komitetem Strajkowym. W związku z prowadzoną działalnością konspiracyjną w latach 1986-1988 Donata Muszyńska była wielokrotnie przesłuchiwana i obserwowana, została również poddana rewizjom, objęto ją działalnością operacyjną MSW i kontrwywiadu wojskowego oraz otrzymała zakaz wyjazdu za granicę.

17. Benedykt Pawlak

Benedykt Pawlak prowadził działalność opozycyjną w ramach struktur NSZZ „Solidarność” na terenie zakładów pracy we Wrocławiu. Działalność opozycyjna polegała na formowaniu Tajnych Komisji Zakładowych, wydawaniu i kolportowaniu nielegalnych wydawnictw, tj. „Solidarność Pafawag”, „Jutrzenka”, „Z Dnia na Dzień” i in. czy organizowaniu zbiórek pieniężnych. W związku z prowadzoną działalnością opozycyjną Benedykt Pawlak, na mocy decyzji o internowaniu, został 8 stycznia 1982 r. aresztowany i osadzony w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, 12 stycznia 1982 r. przewieziony do Zakładu Karnego w Nysie. Na mocy decyzji o uchyleniu internowania z 14 lipca 1982 r. został zwolniony, jednak nadal angażował się w działalność konspiracyjną. W związku z tym od 1 grudnia 1983 r. do 16 czerwca 1984 r. był rozpracowywany przez SB. Podstawą do jego rozpoczęcia były ustalenia potwierdzające działalność w podziemnych strukturach byłego NSZZ „Solidarność” we wrocławskich zakładach pracy.

18. Tadeusz Piatecki

Tadeusz Piatecki był członkiem NSZZ „Solidarność” oraz jednym z organizatorów Tajnych Komisji Zakładowych na terenie Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego we Wrocławiu. Tadeusz Piatecki był redaktorem nielegalnego biuletynu „Iskierka”, zajmował się również

kolportażem nielegalnych pism „Z Dnia na Dzień”, „Solidarność FAT”, „Hybryda” i in. oraz organizowaniem zbiórek pieniężnych. Po wprowadzeniu stanu wojennego Tadeusz Piatecki został internowany 13 grudnia 1981 r. w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, 9 stycznia został przeniesiony i osadzony w Zakładzie Karnym w Nysie, zwolniony 19 stycznia 1982 r.

19. Ewa Rozpędowska

Ewa Rozpędowska w latach 1981-1982 była członkiem siatki informacyjnej działającej na rzecz Regionalnego Komitetu Strajkowego Dolny Śląsk. W ramach tej działalności współtworzyła zespół zbierający informacje z zakładów pracy oraz zajmowała się kolportażem pisma „Z dnia na Dzień”. W latach 1983-1989 Rozpędowska prowadziła działalność na rzecz Solidarności Walczącej. Pełniła również funkcję łączniczki oraz kolportera niezależnych wydawnictw. W latach 1986-1987 Ewa Rozpędowska współpracowała z redakcją „Biuletynu Dolnośląskiego”. W latach 1987-1989 nawiązała kontakty z Solidarnością Polsko-Czechosłowacką. W ramach tej organizacji zajmowała się m.in. kolportażem Biuletynu Informacyjnego SPCzS.

20. Stanisław Skotny

Stanisław Skotny od roku 1980 pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Propagandy NSZZ „Solidarność” przy Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet-Archimedes” we Wrocławiu. Będąc redaktorem gazety zakładowej rozpowszechniał „wrogie komunikaty” dotyczące władzy. W związku z prowadzoną działalnością 13 grudnia 1981 r. został internowany, do 24 grudnia 1981 r. przebywał w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, a następnie do 5 lipca 1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Grodkowie.

21. Bogdan Skowroński

Bogdan Skowroński już w 1963 r. na wniosek Przewodniczącego Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR został postawiony w stan oskarżenia z paragrafu 22 tzw. Małego Kodeksu Karnego, za oszczerstwa przeciw ustrojowi PRL, a następnie uniewinniony przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze. Od 1979 r. był kolporterem pism „Robotnik Wybrzeża”, „Biuletyn Dolnośląski”, oraz Raportu Konwersatorium Doświadczenie i Przyszłość. W sierpniu 1980 r. współorganizował strajk w zakładach Agromet-Archimedes. We wrześniu 1980 r. został członkiem „Solidarności” i organizował jej struktury w Agromet-Archimedes. 13 grudnia 1981 r. Bogdan Skowroński został zatrzymany i internowany. Początkowo przebywał w Ośrodku Odosobnienia we Wrocławiu, a od 23 grudnia 1981 r. do 1 lipca 1982 r. w Grodkowie. W okresie od 3 do 23 listopada 1982 r. ponownie przebywał w Ośrodku Odosobnienia w Strzelinie. W związku z prowadzoną działalnością 31 stycznia 1983 r. został zwolniony z pracy. Od maja 1983 r. przebywa na emigracji we Francji.

22. Halina Czesława Spasowska

Halina Spasowska już od 1978 r. do 1989 r. czynnie działała w opozycji antykomunistycznej. Od 1987 r. współpracowała z Ruchem Obrony Praw Człowieka i Obywatela we Wrocławiu. W latach 1978-1980 Halina Spasowska należała do Studenckiego Komitetu Solidarności. W latach

1979–1980 Halina Spasowska współpracowała z Komitetem Obrony Robotników. W sierpniu 1980 r. uczestniczyła w strajku na terenie Stoczni Gdańskiej jako przedstawicielka opozycji demokratycznej z Wrocławia. Od 1982 r. rozpoczęła współpracę z „Solidarnością Walczącą”. W ramach działalności opozycyjnej Halina Spasowska zajmowała się głównie przechowywaniem oraz kolportażem materiałów, książek niezależnych oficyn i oświadczeń SKS-u. Ponadto udostępniała swoje mieszkanie w celu organizowania nielegalnych spotkań.

23. Waldemar Wiązowski

Waldemar Wiązowski w 1968 r. należał do Komitetu Strajkowego na Politechnice Wrocławskiej oraz uczestnikiem manifestacji w dniu 1 maja 1968 r. W czerwcu 1978 r. brał udział w zajściu w Radomiu. Od 1978 r. kolportował „Biuletyn Dolnośląski” wydawany przez Kornela Morawieckiego. W 1980 r. współtworzył strukturę NSZZ „Solidarność” w Oławie. 14 grudnia 1981 r. Waldemar Wiązowski będąc pracownikiem Zakładów Tworzyw Sztucznych „ERG” w Oławie, zorganizował krótkotrwały strajk na terenie zakładu pracy. W maju 1982 r. rozpoczął działalność wydawniczą (pisma „Z dnia na dzień”, „Solidarność Walcząca”, „Zeszyty Historyczne” i inne). 11 listopada 1983 r. został zatrzymany przez SB po zorganizowanej przez siebie Mszy za Ojczyznę. Działalność opozycyjną kontynuował do czerwca 1989 r.

Pośmiertnie:

1. Jan Bogusz

Jan Bogusz, po wprowadzeniu stanu wojennego był organizatorem i działaczem podziemnych struktur NSZZ „Solidarność” w PZL HYDRAL we Wrocławiu. Brał udział w produkcji i kolportażu nielegalnych wydawnictw na terenie zakładu pracy. Ponadto pełnił funkcję łącznika siatki zakładowej NSZZ „Solidarność” a Regionalnym Komitetem Strajkowym. Za konspiracyjną działalność Jan Bogusz został zatrzymany i przebywał w areszcie tymczasowym od 17 lutego 1983 r. do 26 kwietnia 1983 r. Za swoją działalność opozycyjną Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał go na rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w zawieszeniu na 4 lata.

2. Anna Bolesława Gałaszczak

W latach 1982–1989 Anna Gałaszczak tworzyła struktury podziemne NSZZ „Solidarność” w Bolesławcu. W 1983 r. rozpoczęła współpracę z Tajną Międzyzakładową Komisją Koordynacyjną NSZZ „Solidarność”, a od 1989 r. działała w Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk Oddział w Bolesławcu. Anna Gałaszczak należała do głównych kurierów dostarczających do Bolesławca podziemne czasopisma i ulotki z Wrocławia, Krakowa, Gdańska i Warszawy. Razem z córką Anna Gałaszczak rozprawdzała je do punktów kolportażu na terenie miasta. Mieszkanie również było miejscem odbioru nielegalnych wydawnictw. W latach 1983–1989 Anna Gałaszczak angażowała się w jawną działalność opozycyjną przy Duszpasterstwie Ludzi Pracy, współorganizowała msze św. za Ojczyznę oraz Pielgrzymki Ludzi Pracy do Częstochowy.

3. Zofia Antonina Gorzkowska

Zofia Gorzkowska w latach 1980–1989 działała w opozycji antykomunistycznej. Od stycznia 1981 r. zajmowała się głównie kolportażem pism podziemnych oraz ukrywała w swoim mieszkaniu czasopisma, książki i inne wydawnictwa bezdebitowe, które były kolportowane wśród znajomych, a nawet wywożone do Warszawy czy Krakowa. Ponadto swoje mieszkanie udostępniała do druku i składania nielegalnych wydawnictw, np. „Biuletynu Dolnośląskiego”, „Z Dnia na Dzień” i in. Po wprowadzeniu stanu wojennego do czerwca 1987 r. Zofia Gorzkowska działała w strukturach Regionalnego Komitetu Strajkowego NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. W latach 1982–1983 Zofia Gorzkowska współpracowała z Solidarnością Walczącą. W 1983 r. była jednym z uczestników Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej. W latach 1983–1987 pełniła funkcję łączniczki, zajmowała się przewożeniem grypsów, wiadomości oraz dawała schronienie osobom represjonowanym bądź poszukiwanym listem gończym. Zofia Gorzkowska była także jednym z organizatorów nielegalnych spotkań.

4. Stanisław Jabłonka

Stanisław Jabłonka jako pracownik naukowy Politechniki Wrocławskiej, od września 1980 r. był członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. W latach 1982–1989 był związany z Uczelnianą Komisją Koordynacyjną NSZZ „Solidarność” oraz pełnił funkcję redaktora niezależnego akademickiego „Biuletynu Informacyjnego”. Działalność w konspiracji Stanisław Jabłonka polegała również na kolportażu ulotek oraz podziemnych wydawnictw, był także odpowiedzialny za kontakt pomiędzy oddziałowymi komisjami podziemnej „Solidarności”.

5. Rafał Pestkowski

Rafał Pestkowski działalność opozycyjną rozpoczął w trakcie studiów na Politechnice Wrocławskiej. W 1984 r. współtworzył Centrum Informacyjne „Solidarności” Dolnego Śląska. Centrum to zajmowało się zbieraniem oraz wymianą informacji dotyczących funkcjonowania struktur opozycyjnych na terenie całego kraju, kierował nim do roku 1989. Koordynował pracę łączników oraz kolportaż nielegalnej prasy i wydawnictw bezdebitowych, a także gromadzenie i przechowywanie tych pism. W ramach tej działalności współpracował m.in. z Regionalnym Komitetem Strajkowym oraz z „Solidarnością Walczącą”.

6. Józef Świca

Józef Świca w latach 1981–1989 był aktywnym członkiem podziemnej „Solidarności” w Zakładach „PZL-Hydral” we Wrocławiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w akcjach protestacyjnych i wiecach na terenie miejsca pracy. Kolportował nielegalną prasę i ulotki oraz redagował wydawane w Zakładach „PZL-Hydral” czasopismo „Hydralek”. W związku z prowadzoną działalnością Józef Świca był kilkakrotnie zatrzymywany przez SB na 24 lub 48 godzin. 16 października 1982 r. został aresztowany i do 19 listopada 1982 r. przebywał w Ośrodku Odosobnienia w Grodkowie. W 1987 r. wszedł w skład Komitetu Założycielskiego „Solidarność” w „PZL-Hydral” i podjął próbę jego legalizacji.

